

GEURGEBIEDSVISIE MANEGE
ONDERBOUWING VERORDENING ogv
WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Gemeente Hillegom

Opdrachtgever: Gemeente Hillegom
Contactpersoon: Mevrouw P. van der Kleij
Mevrouw J. Nicola

Documentnummer: 20091420/D01/CH
Datum: 10 februari 2010

Opdrachtnemer: De Roever Milieuadvisering
Auteurs: de heer R. Keetels & de heer C. den Hertog
Projectleider: de heer C. den Hertog

De Roever Milieuadvisering
Postbus 64
5480 AB SCHIJNDEL
T 073-5941011
F 073-5941120
E deroever@deroever.nl
I www.deroever.nl

LEESWIJZER

U heeft het rapport voor u liggen van de geurgebiedsvisie voor het gebied rondom de nieuw te bouwen manege aan de Ampèrestraat in de gemeente Hillegom. Dit rapport doet verslag van het onderzoek of het noodzakelijk of wenselijk is dat de gemeente Hillegom afstanden die gelden op grond van de Wet geurhinder en veehouderij in dit gebied aanpast.

Om u de weg te wijzen door dit rapport, vindt u hier enkele leessuggesties. In hoofdstuk 1 lichten wij het onderzoeksgebied en de doelstelling van deze geurgebiedsvisie toe. Hoe een geurgebiedsvisie en geurverordening past in het wettelijk kader beschrijven wij in hoofdstuk 2. De termen en achtergronden die in deze rapportage gebruiken bespreken wij in hoofdstuk 3.

In hoofdstuk 4 behandelen wij het gebied rondom de nieuw te bouwen manege. In dit hoofdstuk maken wij een afweging tussen de gewenste ruimtelijke inrichting van dit gebied en de geursituatie aldaar. Voor het gebied komen wij met een voorstel voor aangepaste afstanden. Bij het bepalen van aangepaste geurnormen en afstanden moeten naast de huidige en toekomstige geursituatie nog enkele andere criteria worden meegenomen. Deze bespreken wij in hoofdstuk 5.

Ten slotte geven wij in de conclusie in hoofdstuk 6 een overzicht van de keuzes van aangepaste afstanden voor het gebied rondom de manege.

INHOUDSOPGAVE

1. GEBIED EN DOELSTELLING.....	5
1.1. De gemeente Hillegom	5
1.2. Ruimtelijk plan.....	5
1.3. Veehouderijen.....	6
1.4. Doelstelling	6
2. WETTELIJK KADER.....	8
2.1. Geschiedenis: van richtlijnen en Stankwet naar Wgv.....	8
2.2. Wet geurhinder en veehouderij	8
2.3. Geurgebiedsvisie	9
2.4. Gemeentelijke verordening	9
2.5. Ruimtelijke ordeningsplannen en geurhinder van veehouderijen.....	10
2.6. Gevolgde procedure.....	11
3. UITGANGSPUNTEN EN ACHTERGRONDEN	13
3.1. Uitgangspunten veehouderijen	13
3.2. Verschillende beoordelingen	13
3.3. Geuremissie en geurimmissie.....	13
3.4. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting.....	13
3.5. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting versus geurhinder	14
3.6. Af te wegen normstellingen	15
3.7. Geurgevoelig object.....	16
3.8. Bebouwde kom	17
3.8.1. Het begrip 'bebouwde kom'	17
3.8.2. Jurisprudentie over 'bebouwde kom'.....	18
3.8.3. Geurgebiedsvisie en bebouwde kom.....	18
3.8.4. De bebouwde kom en het bedrijventerrein Horst Ten Daal	19
3.9. Rekenmethode.....	20
3.10. Gegevens voor berekeningen	20
4. GEBIED RONDOM LOCATIE AMPÈRESTRAAT 4 TE HILLEGOM	21
4.1. De gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied	21
4.2. Huidige en te verwachten geursituatie omliggende veehouderijen	23
4.2.1. Achtergrondbelasting	23
4.2.2. Voorgrondbelasting	23
4.2.3. Vaste afstanden.....	24
4.2.4. Geursituatie bestaande omgeving	24
4.3. Geursituatie van de op te richten manege aan de Ampèrestraat 4	24
4.4. Afweging en keuze	26
5. CRITERIA BIJ HET BEPALEN VAN EEN ANDERE WAARDE	28
5.1. Inleiding.....	28
5.2. Belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging	28
5.3. Noodzaak van een even hoog niveau van bescherming van het milieu	28
6. CONCLUSIE	30

1. GEBIED EN DOELSTELLING

1.1. De gemeente Hillegom

Hillegom is een gemeente in het noorden van de provincie Zuid-Holland. De gemeente telt 20.488 inwoners (30 nov. 2009, bron: CBS) en heeft een oppervlakte van 13,48 km² (waarvan 0,60 km² water). Binnen de gemeentegrenzen liggen geen andere kernen dan die van Hillegom. De naam Hillegom is afgeleid van de Abdij genaamd "Hijlighem" waar het dorp later omheen is gebouwd. Inmiddels bestaat deze abdij niet meer. Hillegom is de noordelijkste gemeente van de Duin- en Bollenstreek van Zuid-Holland. De noord- en oostgrens van de gemeente is tevens de provinciegrens.

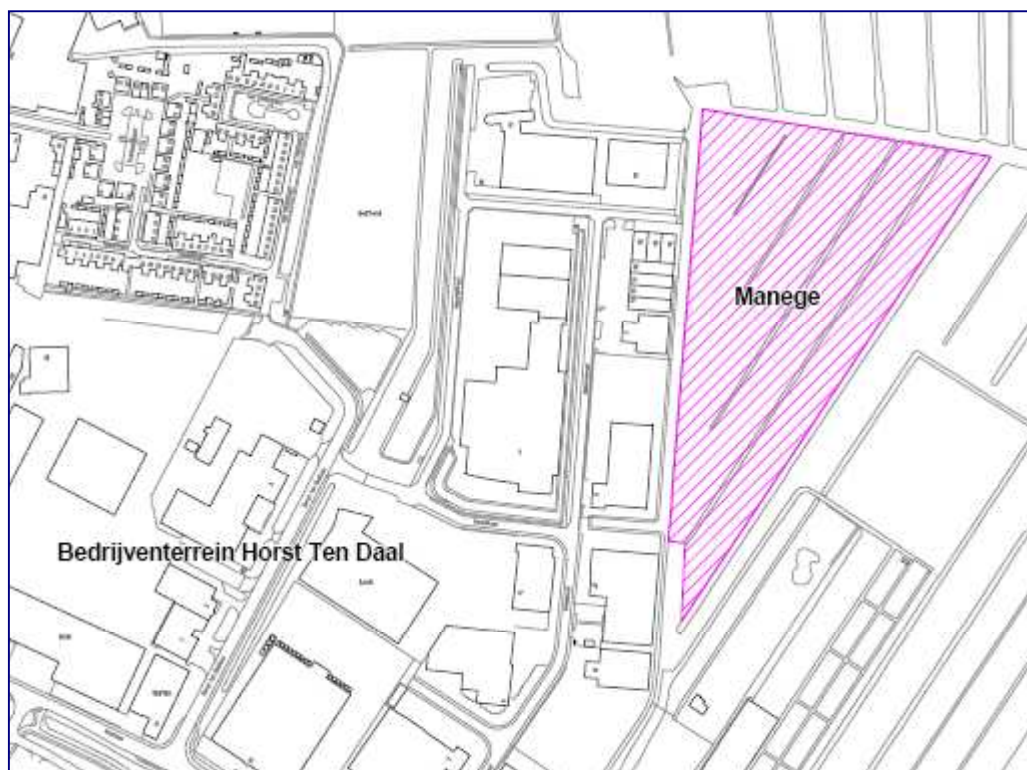

De Duin- en Bollenstreek

1.2. Ruimtelijk plan

Het ruimtelijke plan dat de aanleiding vormt voor deze gebiedsvisie is de bouw van een manege op het perceel aan de Ampèrestraat 4 te Hillegom.

De vestiging van de manege op deze locatie gaat gepaard met de herinrichting van de Vosse- en Weerlanerpolder tot natuur- en recreatiegebied. Met de aanplant in het plangebied, de aanplant van opgaand groen elders in het recreatiegebied, de aanleg van natuurlijke oevers langs de watergangen en de aanleg van recreatieve fiets- en wandelroutes, wordt de manege volledig geïntegreerd in het recreatiegebied. Daarbij zal de beperkte horecafunctie van de manege een multifunctionele werking hebben, omdat deze ook gebruikt kan worden door passanten en recreanten in het recreatiegebied. Voor een deel van het terrein is het, gelet op de wens de openheid hier zoveel mogelijk te waarborgen, van belang dat behoudens een bedrijfswoning hier geen bebouwing gerealiseerd wordt.

Het plangebied aan de Ampèrestraat te Hillegom

1.3. Veehouderijen

Naast de te realiseren manege liggen ten noorden van het plangebied nog twee veehouderijen, aan de Oosteinderlaan 12 en aan de Oosteinderlaan 60. Verder zijn er in de gemeente Hillegom geen veehouderijen gelegen die van invloed kunnen zijn op dit gebied. Ten oosten van de gemeente Hillegom ligt de gemeente Haarlemmermeer. Enkele veehouderijen in deze gemeente zouden van invloed kunnen zijn op het plangebied. Deze hebben wij daarom betrokken in deze geurgebiedsvisie.

1.4. Doelstelling

In de geurgebiedsvisie wordt onderzoek gedaan naar de (mogelijke) gevolgen van de afstandseisen die in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) zijn opgenomen en de wenselijkheid om lokaal geldende afstanden vast te stellen. Met de huidige afstanden uit de Wgv wordt de onderhavige ruimtelijke ontwikkeling (bouw van de manege) gedeeltelijk belemmerd. Dit blijkt uit eerder uitgevoerd onderzoek en uit de analyse verderop in deze rapportage. De geurgebiedsvisie is bedoeld om dit knelpunt nader te onderzoeken. Met een verordening kunnen de afstandseisen uit de Wgv worden aangepast. Hiermee definieert de gemeente een eigen (lokaal) aanvaardbaar leefklimaat.

Een geurgebiedsvisie vormt de onderbouwing van een geurverordening. In het onderzoek dat in de geurgebiedsvisie wordt beschreven beschouwen wij het

leefklimaat in de omgeving van het plangebied en de ruimte voor het nieuwbouwplan.

De doelstelling van de geurgebiedsvisie is als volgt gedefinieerd.

Doelstelling

De doelstelling van deze geurgebiedsvisie is het mogelijk maken van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, onder de voorwaarde dat het leefklimaat rondom het plangebied acceptabel is.

2. WETTELIJK KADER

2.1. Geschiedenis: van richtlijnen en Stankwet naar Wgv

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv is op 1 januari 2007 in werking getreden. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderijen die van toepassing was voor landbouwontwikkelings-, verwevings- en extensiveringsgebieden met het primaat natuur en de drie 'stankrichtlijnen' die van toepassing waren voor de rest van Nederland. De bedoelde stankrichtlijnen zijn: de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder 1996, de Brochure Veehouderij en Hinderwet 1985 en het Cumulatierapport.

Met de Wgv geldt nu voor heel Nederland één toetsingskader voor geur veroorzaakt door dierenverblijven van veehouderijen in het kader van vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer. De Wgv biedt gemeenten beleidsvrijheid om maatwerk te leveren dat is afgestemd op de ruimtelijke en milieuhygiënische feiten en omstandigheden in een concreet gebied en de gewenste (toekomstige) ruimtelijke inrichting. Verder maakt de wet gebruik van nieuwe, meer wetenschappelijk onderbouwde milieuhygiënische inzichten. Hierbij worden, net als voor geur en geluid van industriële bronnen, de bronemissie en de immissie op leefniveau gekwantificeerd.

De wetgever heeft als uitgangspunt gehanteerd dat de Wgv 'normneutraal' is. Dit wil zeggen dat de normen zo zijn gekozen dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijsector - in zijn geheel - niet zijn gewijzigd ten opzichte van het oude beoordelingskader. Op individueel niveau kan sprake zijn van verschillen, onder andere omdat rekening wordt gehouden met plaatselijke omstandigheden. Daarnaast worden geurgevoelige objecten in de bebouwde kom meer beschermd en objecten in concentratiegebieden en buiten de bebouwde kom minder beschermd dan voorheen.

Cumulatie van geurhinder treedt op als meerdere veehouderijen geurbelasting op een geurgevoelig object veroorzaken. De Wgv verplicht niet meer tot een aparte cumulatieve beoordeling zoals dat onder de eerdere 'geurrichtlijnen' wel verplicht was. Toetsing aan de toegestane geurbelasting en de minimumafstanden is voor de individuele vergunningverlening voldoende. Maakt de gemeente gebruik van de mogelijkheid om in de verordening andere waarden op te nemen, dan zal de cumulatieve geurhindersituatie wel hierbij moeten worden betrokken. De cumulatieve geurhinder kan in sommige situaties namelijk meer bepalend zijn voor het leefklimaat dan de geurbelasting van een enkele veehouderij.

2.2. Wet geurhinder en veehouderij

In de Wet geurhinder en veehouderij staan standaard (landelijke) afstanden en normen waaraan de ligging en geurbelasting van dierenverblijven getoetst moeten worden, in het geval van een aanvraag om milieuvergunning. De Wgv is nader

uitgewerkt in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). De normen gelden ter plaatse van geurgevoelige objecten (bijvoorbeeld woningen) en de afstanden gelden tot deze geurgevoelige objecten. De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geur-emissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden.

Deze wet biedt de mogelijkheid om in een gemeentelijke verordening andere afstanden of normen vast te stellen dan de landelijk gestelde afstanden of normen. Hierbij moet wel aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan, die zijn genoemd in artikel 8 van deze wet. Het afwijken van standaardnormen en afstandseisen mag alleen gebeuren binnen een bepaalde, in de wet beschreven, bandbreedte.

Enkele begrippen uit de Wgv die relevant zijn en gebruikt worden in deze geurgebiedsvisie, hebben wij nader toegelicht in hoofdstuk 3.

2.3. Geurgebiedsvisie

In deze geurgebiedsvisie worden de geurbelasting door en de afstandscontouren van veehouderijen rondom het plangebied aan de Ampèrestraat in Hillegom nader onderzocht. In de geurgebiedsvisie onderbouwen wij waarom zou kunnen worden afgeweken van de wettelijke afstandseisen en wat hiervan de consequenties zijn. In deze geurgebiedsvisie beoordelen wij of het mogelijk en acceptabel is om andere waarden voor de afstandseisen rondom het plangebied op te nemen. Uitgangspunt hierbij is het mogelijk laten zijn van gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied. Hierbij wordt in eerste instantie gekeken naar de noodzaak van een afwijkend beschermingsniveau. De gemaakte keuzes en afwegingen zijn vastgelegd in deze geurgebiedsvisie.

2.4. Gemeentelijke verordening

Door voor een gebied een kleinere aan te houden afstand vast te stellen kan de vestiging van een veehouderij in een gebied (beter) worden mogelijk gemaakt. Het vaststellen van kleinere afstanden zou een wat hogere geurbelasting betekenen voor (toekomstige) bewoners en ondernemers. In deze geurgebiedsvisie wegen wij af of het stellen van kleinere afstandseisen leidt tot een nog acceptabel beschermingsniveau. Hierbij speelt mee dat toekomstige bewoners de aanwezigheid van de omliggende veehouderijen kunnen meewegen bij de beslissing zich ter plaatse te vestigen.

De gemeenteraad is bevoegd om bij gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand vast te stellen dan de wettelijke waarden en afstanden uit de Wgv. Voor een overzichtstabel van de mogelijkheden die de Wgv geeft voor het afwijken van de normen en afstanden, verwijzen wij naar paragraaf 4.3 van de 'Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij' (zie www.InfoMil.nl). In verschillende documenten van de rijksoverheid wordt uiteengezet, dat ter ontwikkeling of verbetering van de vitaliteit van het landelijk gebied een integrale aanpak van doelstellingen nodig is.

Afstemming tussen geurregelgeving (die direct gekoppeld is aan woningbouw en bedrijfsuitbreiding) en gewenste ontwikkelingen in het ruimtelijk beleid is dan vanzelfsprekend. Door die afstemming ontstaat onder meer ruimte voor een duurzame, vitale landbouw, vergroting van toeristisch-recreatieve mogelijkheden, hergebruik van agrarische bebouwing en nieuwbouw in het landelijk gebied.

De afwijkende geurnormen en afstandseisen moeten worden vastgelegd in een gemeentelijke verordening (op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij). Bij het opstellen van een verordening dienen in ieder geval de volgende aspecten te worden betrokken (artikel 8, lid 1 Wgv):

- a. de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
- b. het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
- c. de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.

De huidige en te verwachten geursituatie rondom het plangebied beschrijven wij in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 bespreken wij het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met één van de volgende twee criteria (artikel 8, lid 2 Wgv):

- d. de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, óf
- e. de afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

Voor het grondgebied van de gemeente Hillegom is het niet te verwachten dat sprake is van een andere relatie tussen geurbelasting en geurhinder dan in andere delen van Nederland (die zijn gelegen buiten een mestoverschotgebied). Het vaststellen van een dergelijke afwijkende relatie is overigens praktisch onuitvoerbaar voor een individuele gemeente.

Voor het plangebied aan de Ampèrestraat in Hillegom is de herinrichting van de Vosse- en Weerlanerpolder tot natuur- en recreatiegebied gepaard met de vestiging van de manege reden voor nader onderzoek. Omdat de grondslag van een verordening kan worden gevonden in één van de twee genoemde criteria, behoeven wij niet toe te komen aan het onderzoeken van een eventuele afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

2.5. Ruimtelijke ordeningsplannen en geurhinder van veehouderijen

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet worden gewaarborgd dat sprake is en blijft van een goed woon- en verblijfsklimaat. Verder moet worden voorkomen dat bestaande bedrijven onevenredig in hun belangen worden geschaad. Om de milieucontouren te bepalen moet worden uitgegaan van de "omgekeerde werking" van de milieuregelgeving. In de bestemmingsplantoets wordt daardoor getoetst of ter plaatse van de te bestemmen geurgevoelige objecten voldaan zou kunnen worden aan de eisen die de milieuregelgeving stelt.

Voor het aspect geur van veehouderijen moet een toets op grond van de Wgv worden uitgevoerd. De geplande geurgevoelige objecten moeten zijn gelegen buiten de (wettelijk geldende) geurcontouren en vaste afstandscontouren van de aanwezige veehouderijen. Hierbij moet worden uitgegaan van de omvang van de veestapel volgens de verleende vergunning of ingediende melding. Uit jurisprudentie¹ blijkt dat voor de aan te houden afstanden en geurcontouren in principe moet worden uitgegaan van de randen van het bouwblok. De rand van het bouwblok wordt aangehouden omdat de veehouderij in principe het recht heeft om overal binnen zijn bouwblok te bouwen. In sommige gevallen kan niet het volledige bouwblok worden benut, vanwege de ligging ten opzichte van reeds bestaande geurgevoelige objecten. In dergelijke gevallen gaan wij uit van het reëel te benutten bouwblok.

Alleen in het geval dat sprake is van een overbelaste situatie, kan hiervan (in de betreffende windrichting) worden afgeweken. Van een overbelaste situatie is sprake als in de vergunde situatie niet wordt voldaan aan de geurnorm of vaste afstand. Omdat de veehouderij dan in de betreffende richting (omdat de norm of afstandseis al wordt overschreden) niet kan uitbreiden, kan de veehouderij in die richting zijn bouwblok niet meer anders gebruiken dan in de vergunde situatie (wat betreft stallen en emissiepunten). In dat geval kan dus voor het bepalen van de afstandscontouren en geurcontouren worden uitgegaan van de ligging van de vergunde stallen en emissiepunten. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt dat een bestaande veehouderijen niet onevenredig in haar belangen mag worden geschaad. Deze werkwijze staat ook beschreven in de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij.

Bij een veehouderijen waarvoor vaste afstanden gelden moet het nieuwbouwplan buiten de (wettelijk geldende) minimale afstand plaatsvinden. Binnen de vaste afstandscontouren rondom de (bouwblokken van de) veehouderij, is geen sprake van een goed woon- en leefklimaat. Dit houdt in dat binnen deze afstand van bestaande geurgevoelige objecten geen nieuwe bestemming mag worden gevestigd, die het realiseren van een stal (dierenverblijf) met emissiepunten mogelijk maakt. Op die manier wordt een goed woon- en verblijfsklimaat gewaarborgd. Door de afstanden te bepalen vanaf de randen van het bouwblok van de omliggende geurgevoelige objecten, worden deze niet in hun uitbreidingsmogelijkheden beperkt.

De geurhinder in een gebied wordt behalve door de geurbelasting per bedrijf ook bepaald door de achtergrondbelasting (de geurbelasting ten gevolge van alle veehouderijen samen). Het is aan de gemeente om te beoordelen of de geurbelasting en geurhinder in een specifiek gebied acceptabel zijn. De gemeenteraad weegt in deze geurgebiedsvisie af welk hinderniveau acceptabel is.

2.6. Gevolgde procedure

De Wgv stelt in de toelichting het volgende met betrekking tot de rechtsbescherming

¹ zie 'Bouwen in stankcirkels' op www.infomil.nl

ten aanzien van de geurverordening. "De rechtsbescherming tegen de gemeentelijke verordening is gelijk aan die van elke andere krachtens de Gemeentewet vastgestelde verordening. Tegen een dergelijke verordening staat in beginsel geen beroep open bij de bestuursrechter. Ervan uitgaande dat het bevoegd gezag binnen de bandbreedten in artikel 6 en de criteria in artikel 8 volledige beleidsvrijheid toekomt en rekening houdend met de democratische legitimatie van de andere waarde of afstand door de gemeenteraad, kan een dergelijk beroep ook achterwege blijven."

Zoals eerder aangegeven is er geen beroep mogelijk tegen de verordening. Dit betekent dat als belanghebbenden het niet eens zijn met de normen zoals deze na behandeling in de gemeenteraad in de verordening zijn vastgesteld, deze normen alleen bestreden kunnen worden in een concrete procedure bij een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer, of een procedure in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening.

3. UITGANGSPUNTEN EN ACHTERGRONDEN

3.1. Uitgangspunten veehouderijen

Het onderzoek naar de geursituatie gaat uit van de aanwezige veehouderijen en de bestaande geurgevoelige objecten. Hierbij worden zowel de huidige situatie als de toekomstige situatie bekeken. De geurbelasting wordt bepaald op grond van geurberekeningen. Voor de huidige situatie hanteren wij de vergunde of gemelde situatie. In de toekomstige situatie zouden de veehouderijen hun stallen kunnen verplaatsen binnen het bouwblok. Bij het bepalen van de toekomstige geursituatie gaan wij daarbij uit van de zijde van het bouwblok dat het meest negatieve scenario (worst-case) oplevert voor de omgeving van het nieuwbouwplan.

3.2. Verschillende beoordelingen

De Wgv maakt onderscheid in dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. De geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Rgv. Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen in de Rgv mag de geurbelasting op een 'geurgevoelig object' een bepaalde waarde niet overschrijden en gelden minimumafstanden voor (voormalige) bedrijfswoningen behorend tot veehouderijen.

Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen in de Rgv dient tenminste een bepaalde afstand tussen veehouderij en 'geurgevoelig object' te worden aangehouden. Het gaat hier om de kortste afstand tussen een emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van het geurgevoelig object.

3.3. Geuremissie en geurimmissie

De geuremissies worden uitgedrukt in Europese odour units (Europese geureenheden) per tijdseenheid: ou_E/s . Deze geuremissies zijn bepaald op basis van metingen aan de geurconcentraties uit stallen. De emissiefactoren per dier staan weergegeven in bijlage 1 van de Rgv.

De geurbelastingen (geurimmissies) worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht: ou_E/m^3 . Hiermee wordt de 98-percentiel van de geurconcentratie bedoeld. Dat is de geurconcentratie, berekend met een verspreidingsmodel, welke gedurende 2 procent van een jaar wordt overschreden.

3.4. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting

De normen op grond van de Wgv gelden voor de geurbelasting van een individuele veehouderij. De (hoogste) geurbelasting van een individuele veehouderij op een geurgevoelig object wordt ook wel 'voorgrondbelasting' genoemd. De geurbelasting van alle veehouderijen samen op enige locatie wordt 'achtergrondbelasting' genoemd. Dit is vergelijkbaar met het begrip cumulatieve stankhinder uit de 'stankrichtlijnen'.

De Wgv kent geen normen voor de achtergrondbelasting of de mogelijkheid dergelijke normen te stellen. De achtergrondbelasting die optreedt of op kan treden is dan ook een gevolg van de aanwezige veehouderijen en de individuele geurbelasting in de vergunde situatie of in de (maximale) toekomstige situatie. De gemeenteraad beoordeelt of de milieukwaliteit (de mate van geurhinder) die behoort bij een bepaalde achtergrondbelasting acceptabel is en of deze past binnen de doelstellingen voor dit gebied.

3.5. Voorgrondbelasting en achtergrondbelasting versus geurhinder

De geurhinder die feitelijk in een bepaald gebied op kan treden wordt bepaald door zowel de achtergrondbelasting als de voorgrondbelasting in dat gebied. Ook de voorgrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder omdat uit onderzoek is gebleken dat bij gelijke geurbelastingen aan voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting, de geurhinder als gevolg van de voorgrondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt. Zie voor meer informatie bijlagen 6 en 7 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij.

De voorgrondbelasting in $\text{ou}_\text{e}/\text{m}^3$ veroorzaakt een bepaalde mate van hinder (of kans op een gehinderde) in de omgeving. Door de wettelijk vastgestelde norm of door het vaststellen van een andere norm in een verordening wordt rechtstreeks een maximum gesteld aan de voorgrondbelasting. Daarmee wordt een grens gesteld aan de mate van geurhinder die aanvaardbaar wordt gevonden. In de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij is beschreven hoe kan worden bepaald hoeveel geurhinder kan worden verwacht in een gebied, gelet op de geurbelasting die daar is berekend. Uiteraard geldt dat vergunde situaties gerespecteerd worden, ook als de geurbelasting hoger is dan deze norm. In dat geval (overbelaste situatie) bepaalt de vergunde geurbelasting de mate van geurhinder voor de voorgrondbelasting.

Op grond van de berekende geurbelastingen (achtergrond of voorgrond) bepalen wij met behulp van de tabellen A (achtergrondbelasting) en B (voorgrondbelasting) uit bijlage 6 van de Handreiking de te verwachten geurhinderpercentages. Het hoogste geurhinderpercentage (voorgrondbelasting of achtergrondbelasting) is maatgevend voor de toekomstige situatie. Deze percentages zijn bedoeld om een vertaalslag te maken tussen de waarden voor de geurbelasting en de milieukwaliteit. De percentages zijn afkomstig uit het 'Geuronderzoek stallen intensieve veehouderij' (PRA Odournet, 2001). De geursituatie beschrijven wij in termen van milieukwaliteit, onderverdeeld in acht categorieën van 'zeer goed' tot 'extreem slecht'. Deze termen zijn afkomstig uit de 'GGD-richtlijn geurhinder (oktober 2002)' en zijn afhankelijk van geurhinderpercentages. Dit is beschreven in bijlage 7 van de Handreiking. Een overzicht van de geurbelasting in relatie tot de geurhinderpercentages en de milieukwaliteit geven wij in onderstaande tabel. Deze waarden gelden alleen voor niet-concentratiegebieden, voor concentratiegebieden bestaan andere waarden. De gemeente Hillegom ligt in een niet-concentratiegebied.

Milieukwaliteit	Geurgehinderden	Voorgrondbel.	Achtergrondbel.
Zeer goed	0 – 5 %	0 – 0,7 ou _E /m ³	0 – 1,5 ou _E /m ³
Goed	5 – 10 %	0,7 – 1,8 ou _E /m ³	1,5 – 3,5 ou _E /m ³
Redelijk goed	10 – 15 %	1,8 – 3 ou _E /m ³	3,5 – 6,5 ou _E /m ³
Matig	15 – 20 %	3 – 4,5 ou _E /m ³	6,5 – 10 ou _E /m ³
Tamelijk slecht	20 – 25 %	4,5 – 6,5 ou _E /m ³	10 – 14 ou _E /m ³
Slecht	25 – 30 %	6,5 – 8,5 ou _E /m ³	14 – 19 ou _E /m ³
Zeer slecht	30 – 35 %	8,5 – 11,3 ou _E /m ³	19 – 25 ou _E /m ³
Extreem slecht	35 – 40 %	11,3 – 14,7 ou _E /m ³	25 – 32 ou _E /m ³

Leefklimaat versus geurgehinderden versus geurbelasting

De omschrijving van de milieukwaliteit kan niet op zichzelf worden gezien. De beleving van deze aanduidingen sluit het beste aan bij woongebieden. Ook dan is er in de beleving een hele stap tussen de twee opeenvolgende categorieën 'redelijk goed' en 'matig'. Dit "gat" bestaat alleen tekstueel, omdat de geurbelastingen en hinderpercentages op elkaar aansluiten. Buiten de bebouwde kom geldt op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in de gemeente Hillegom, een geurnorm van 8 ou_E/m³. Deze waarde zit vrijwel aan het einde van de klasse die met de milieukwaliteit 'slecht' wordt aangeduid. Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij is landelijk deze milieukwaliteit voor gebieden buiten de bebouwde kom als acceptabel aangemerkt.

De kwalificatie 'slecht' voor de milieukwaliteit veroorzaakt door de achtergrondbelasting geeft dus eenzelfde milieukwaliteit (mate van bescherming) als de wettelijke norm die (voor de voorgrondbelasting) geldt voor een individuele veehouderij. De Wgv staat zelfs nog mogelijk slechtere situaties toe, omdat op grond van deze wet geen rekening behoeft te worden gehouden met de cumulatie van geurhinder van het totaal aan omliggende veehouderijen.

Overigens staat de Wgv de gemeente toe om in een (onderbouwde) verordening andere geurnormen voor de voorgrondbelasting vast te stellen dan die wettelijk gelden. Voor gebieden buiten de bebouwde kom kan de geurnorm van 8 ou_E/m³ maximaal worden verhoogd tot 20 ou_E/m³. Dit komt overeen met een geurhinderpercentage van 46 %. Deze waarde valt buiten de hiervoor genoemde classificaties.

De kwalificatie 'slecht' moet dus niet op zichzelf worden gezien. In gebieden met deze kwalificatie kunnen 25 tot 30 % geurgehinderden optreden. Voor gebieden buiten de bebouwde kom wordt dit door de wetgever acceptabel geacht.

3.6. Af te wegen normstellingen

Volgens de Wgv mogen de geurnormen worden aangepast binnen een bepaalde bandbreedte. Deze bandbreedten hebben wij in onderstaande tabel weergegeven.

	Minimale norm	Wettelijke norm	Maximale norm
Bebouwde kom	0,1 ou _E /m ³	2,0 ou_E/m³	8,0 ou _E /m ³
Buitengebied	2,0 ou _E /m ³	8,0 ou_E/m³	20,0 ou _E /m ³

Bandbreedte geurnormen

Bij het gewenste nieuwbouwplannen onderzoeken wij of het stellen van een andere norm gewenst of noodzakelijk is. In de bebouwde kom geldt een wettelijke norm van 2,0 ou_E/m³. Deze voorgrondbelasting valt net in de klasse waarbij de milieukwaliteit wordt omschreven als 'redelijk goed'. In het buitengebied geldt een norm van 8,0 ou_E/m³. Deze voorgrondbelasting valt in de klasse 'slecht'.

Ook de vaste afstanden kunnen binnen een bepaalde bandbreedte worden aangepast. Deze bandbreedten hebben wij in onderstaande tabel weergegeven.

	Minimale afstand	Wettelijke afstand	Maximale afstand
Bebouwde kom	50 meter	100 meter	100 meter
Buitengebied	25 meter	50 meter	50 meter

Bandbreedte vaste afstanden

3.7. Geurgevoelig object

Een geurgevoelig object is in de Wgv gedefinieerd als: "gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt". Alleen een gebouw kan een geurgevoelig object zijn. Duidelijk is dat een woning een geurgevoelig object is, mits deze een positieve planologische bestemming heeft en feitelijk geschikt is en gebruikt wordt om in te wonen.

Of een ander gebouw (niet zijnde een woning), bijvoorbeeld een bedrijfsgebouw een geurgevoelig object is moet worden beoordeeld aan de hand van de criteria die in de definitie verder zijn opgenomen.

1. Het gebouw is bestemd voor menselijk verblijf.

Gezien de toelichting op de Wgv betekent dit dat de locatie volgens een positieve planologische bestemming een functie moet hebben voor menselijk verblijf. In een kantoorgebouw, werkruimte of expeditieruimte kunnen zich mensen ophouden.

2. Het gebouw is blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk verblijf.

Het gebouw moet zodanig zijn (aard, indeling en inrichting) dat het feitelijk gezien ook mogelijk is om in het gebouw te verblijven. Als aan het voorgaande wordt voldaan zal dit in de praktijk normaliter ook het geval zijn.

3. *Het gebouw wordt daarvoor (menselijk verblijf) permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, gebruikt.*

Onduidelijk is wat onder permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik wordt verstaan. Waar de grens ligt in de mate van gebruik zal in de toekomst uit jurisprudentie moeten blijken.

Gelet op de definitie gaan wij er van uit dat bedrijfsgebouwen, waarin zich gedurende langere tijd, vrijwel dagelijks (meerdere) mensen verblijven (in dit geval werken) aangemerkt kunnen worden als geurgevoelig object. Dit wordt bevestigd in jurisprudentie (onder andere 200709155/1 van 24 december 2008 en 200801961/1 van 11 maart 2009).

3.8. Bebouwde kom

3.8.1. Het begrip 'bebouwde kom'

Het begrip 'bebouwde kom' is in de Wgv niet gedefinieerd, evenmin als in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro). In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel van de Wgv is aangegeven dat de grens van de bebouwde kom 'niet wordt bepaald door de Wegenverkeerswetgeving, maar evenals in de ruimtelijke ordening door de aard van de omgeving'. Binnen een bebouwde kom is de op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur. Als bebouwde kom wordt beschouwd: 'het gebied dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- en verblijffunctie heeft' en waarin (dus) veel mensen per oppervlakte-eenheid daadwerkelijk wonen of verblijven. InfoMil concludeert in haar handleiding behorend bij de Wgv dat het voor de hand ligt om voor de grenzen van de bebouwde kom aan te sluiten bij wat in de ruimtelijke ordening (het plaatselijke bestemmingsplan) daaronder wordt verstaan.

Of een bepaalde omgeving een bebouwde kom is zal per geval moeten worden bepaald. Zoals gezegd is dit niet eenduidig gedefinieerd. De volgende zaken spelen in deze afweging en rol:

- dichtheid bebouwing;
- aard en structuur van de omgeving en bebouwing;
- planologische karakter.

Mogelijk dat ook de historische situatie een rol speelt. Voor woningen gaan wij uit van een bebouwde kom, als deze in een woonwijk of woongebied zijn gelegen, waarbij de erven aan meerdere zijden aan elkaar aansluiten. Woningen die geconcentreerd zijn gelegen in een op zichzelf staande lintbebouwing beschouwen wij niet als bebouwde kom. Deze opvatting sluit aan bij de jurisprudentie over het begrip bebouwde kom zoals dat werd gehanteerd in de brochure veehouderij en Hinderwet (één van de 'stankrichtlijnen') en in de Stankwet.

3.8.2. Jurisprudentie over 'bebouwde kom'

Over het begrip bebouwde kom op grond van de Wet geurhinder en veehouderij is inmiddels beperkt jurisprudentie beschikbaar. Hierna beschrijven wij de hoofdpunten van twee relevante uitspraken. De conclusie (weergegeven in de eerste zin) geldt per uitspraak alleen voor de betreffende situatie.

Het terrein van een zorginstelling, waarop een aantal gebouwen staan, wordt niet aangemerkt als bebouwde kom (AbRvS 200801961/1 van 11 maart 2009). Hieruit blijkt dat (alleen) een bepaalde dichtheid aan gebouwen en bevolking niet betekent dat het terrein het karakter van een bebouwde kom heeft. In haar overwegingen noemt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder de Afdeling) dat het terrein is gelegen in het buitengebied op ruime afstand van de dorpskern. Ook noemt de Afdeling wat er in de omgeving ligt. Overigens is dat in die situatie ook een vakantiepark.

Geurgevoelige objecten die samen met de inrichting en een beperkt aantal agrarische bedrijven in een langgerekt lint liggen, zijn buiten de bebouwde kom gelegen (AbRvS 200800452/1 van 26 november 2008). In de overwegingen noemt de Afdeling dat het lint ligt in het buitengebied. Verder noemt zij dat de dichtstbijzijnde dorpskern op meer dan 750 meter ligt.

Een bungalowpark met 175 recreatiewoningen is door de Afdeling niet beschouwd als bebouwde kom (AbRvS 200900791/1 van 23 september 2009). De Afdeling noemt dat het bungalowpark een oppervlakte heeft van in totaal 7 ha grond en dat het is gelegen in het buitengebied op ruime afstand van de kern van Ermelo. Ook wordt in de overwegingen genoemd dat de omgeving van het park hoofdzakelijk uit landbouwgronden en bossen bestaat. De omgeving van het bungalowpark heeft dan ook niet het karakter van een bebouwde kom. Ondanks een bepaalde dichtheid aan gebouwen en bevolking, vormt het bungalowpark op zich zelf geen bebouwde kom.

Het planologische karakter van de omgeving wordt in deze uitspraken niet genoemde in de overwegingen. Kennelijk is, naast de twee andere door ons genoemde zaken (de dichtheid van de bebouwing en de aard en structuur van de omgeving) ook de afstand tot een dorpskern bepalend. Gesteld kan worden dat dit bepalend is voor het karakter van de omgeving. Mogelijk kijkt de Afdeling hierbij met name naar een dorpskern die zich binnen 750 meter van het gevoelige object bevindt.

3.8.3. Geurgebiedsvisie en bebouwde kom

De begrenzing van de bebouwde kom kan niet worden gedefinieerd in een geurverordening of in een beleidsstuk van de gemeente (zoals een geurgebiedsvisie). In deze geurgebiedsvisie hebben we wel een afweging gemaakt in de begrenzingen van de bebouwde kom voor het bedrijventerrein aan de noordzijde van de woonkern Hillegom. Deze begrenzing hebben wij gebaseerd op de hiervoor genoemde criteria die in de afweging kunnen worden betrokken. Hiermee beogen wij vooraf duidelijkheid te bieden aan een ieder over ons standpunt, wat wel en wat niet tot de

bebouwde kom wordt gerekend. Voor het overige speelt de exacte begrenzing van de bebouwde kom geen rol in deze geurgebiedsvisie. Hierover hebben wij ons standpunt dan ook niet in deze geurgebiedsvisie gedefinieerd.

3.8.4. De bebouwde kom en het bedrijventerrein Horst Ten Daal

De geplande locatie voor de manege aan de Ampèrestraat is gelegen tegen het bedrijventerrein Horst Ten Daal. Dit bedrijventerrein ligt ten noordoosten van de woonkern Hillegom. Het terrein grenst in het zuiden aan het bedrijventerrein Treslong en aan de noordoostzijde aan de woonwijk Patrimonium en de Talmastraat. Voor een deel sluit het bedrijventerrein ook aan op sportvelden.

Bedrijventerrein Horst Ten Daal

De bedrijfsgebouwen die binnen 100 meter van de geplande locatie van de manege zijn gelegen, behoren tot het bedrijventerrein Horst Ten Daal. Het bedrijventerrein sluit aan op het dorp en wordt planologisch als bebouwde kom aangemerkt. De woonkern die de structuur heeft van een woonwijk (ten noordoosten van de kerk) ligt op minder dan 600 m van het plangebied. Het bedrijventerrein kent een redelijke dichtheid van bebouwing. Ook sluit dit terrein aan op de woonwijk Patrimonium. De omgeving van het bedrijventerrein bestaat deels uit woonbebouwing en deels uit

buitengebied. In ruimtelijk opzicht sluit het bedrijventerrein aan op het dorp Hillegom en vormt het hiermee een samenhangende structuur.

Gelet op het voorgaande, de omgeving en de nabijheid van het woongedeelte van het dorp moet er van uit worden gegaan dat de aanwezige bebouwing op het bedrijventerrein is gelegen in de bebouwde kom.

Voor bedrijventerreinen en de afweging of deze al dan niet als bebouwde kom worden aangemerkt is nog geen jurisprudentie beschikbaar. Ondanks het voorgaande is het daarom theoretisch mogelijk dat de omgeving toch niet als bebouwde kom wordt aangemerkt. Wij achten deze kans zeer klein, gelet op bovenstaande analyse.

3.9. Rekenmethode

De berekeningen worden uitgevoerd met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks gebied versie 1.1. Dit model is ontwikkeld door KEMA in opdracht van het Ministerie van VROM. Voor de toepassing van de Wgv (dus bij procedures op een aanvraag om milieuvergunning) is het gebruik van het rekenmodel V-stacks vergunning voorgeschreven (artikel 2, lid 1 Rgv). Met dit model kan alleen de geurbelasting van een veehouderij worden berekend op vooraf bepaalde punten (normaliter geurgevoelige objecten).

Een afgeleide van het rekenmodel V-stacks vergunning is V-Stacks gebied. Dit model heeft hetzelfde rekenhart als V-stacks vergunning. Als dezelfde parameters worden ingevuld leveren beide modellen vergelijkbare resultaten op. In tegenstelling tot V-stacks vergunning beschikt V-stacks gebied (onder andere) over de mogelijkheid om geurcontouren te produceren, die op een kaart geprojecteerd kunnen worden. Deze geurcontouren zijn beleidsmatig te gebruiken voor de afwegingen die in de gebiedsvisie gemaakt moeten worden.

3.10. Gegevens voor berekeningen

Van de veehouderijen die relevant zijn voor de plangebieden is dossieronderzoek verricht om de parameters te bepalen die een rol spelen bij de geurberekeningen. Het gaat om de volgende parameters: aantal en soort dieren (geuremissie), schoorsteenhoogte, gebouwhoogte, schoorsteenbinnendiameter, uittreesnelheid en ligging van de emissiepunten (Rijksdriehoekcoördinaten). Voor verder weg gelegen veehouderijen, waaronder de veehouderijen van de buurgemeenten zijn wij uitgegaan van de geuremissie van de vergunde aantallen dieren en standaardwaarden voor de genoemde andere parameters. De standaardwaarden zijn gelijk aan die in de handleiding van V-Stacks Gebied worden gebruikt:

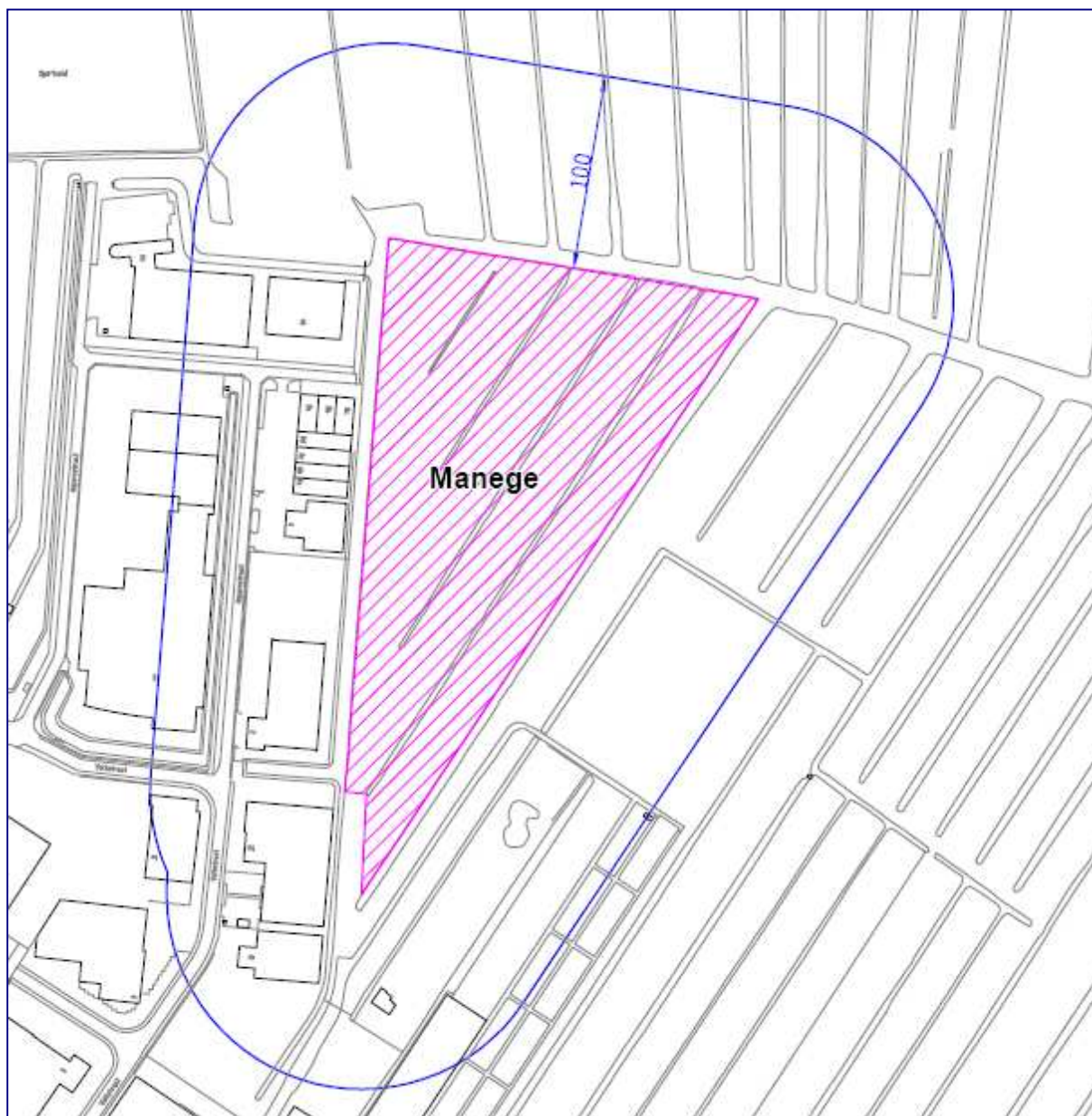
- gemiddelde schoorsteenhoogte: 5,0 meter
- gemiddelde gebouwhoogte: 6,0 meter
- gemiddelde schoorsteenbinnendiameter: 0,5 meter
- gemiddelde uittreesnelheid: 4,0 m/s

4. GEBIED RONDOM LOCATIE AMPÈRESTRAAT 4 TE HILLEGOM

In dit hoofdstuk wordt het gebied rondom de locatie Ampèrestraat 4 te Hillegom nader bekeken. Wat de huidige en te verwachten geursituatie is wordt beschreven in paragraaf 4.1. Hierbij komen achtereenvolgens de achtergrondbelasting, de voorgrondbelasting en de vaste afstanden van de omliggende veehouderijen aan bod. In paragraaf 4.2 bekijken wij de geursituatie van de op te richten manege aan de Ampèrestraat 4. Ten slotte maken wij in paragraaf 4.3 een afweging en een keuze voor een aangepaste afstand.

4.1. De gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied

In onderstaande afbeelding staan het plangebied van de manege en de omgeving weergegeven. Voor het houden van paarden gelden geen omrekeningsfactoren uit de Rgv, zodat hiervan geen geuremissie en geurbelasting in ou_E is te berekenen. Voor deze diercategorie gelden de afstandseisen uit de Wgv. Zoals hiervoor gesteld behoren de geurgevoelige objecten op het bedrijventerrein tot de bebouwde kom. Hiervoor geldt daarom een wettelijk aan te houden afstand (zonder geurverordening) van 100 meter tussen een geurgevoelig object en een emissiepunt van een dierenverblijf. De invloedssfeer van de manege beperkt zich voor het aspect geur dus tot 100 meter.

De invloedssfeer van de manege

De afstand van 100 meter om het plangebied is weergegeven in bovenstaande afbeelding. Binnen deze invloedssfeer bevinden zich bedrijfsgebouwen op de volgende adressen:

- Voltstraat 10
- Voltstraat 11
- Voltstraat 12
- Ampèrestraat 2
- Ampèrestraat 4
- Ampèrestraat 6a
- Ampèrestraat 6b
- Ampèrestraat 6c

- Ampèrestraat 6d
- Ampèrestraat 8a
- Ampèrestraat 8b
- Ampèrestraat 8c
- Ampèrestraat 10
- Ampèrestraat 12

In elk van de bedrijfsgebouwen op de genoemde adressen verblijven één of meerdere mensen, gedurende langere tijd (werkdagen). Zoals genoemd onder 3.7 worden deze gebouwen beschouwd als geurgevoelig object. Als de planologische mogelijkheden die deze bedrijven hebben volledig gerespecteerd wordt, moet er van uit worden gegaan dat geurgevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd tot de grenzen van het bouwperceel (ten minste voor zover het oprichten van een gebouw is toegestaan).

4.2. Huidige en te verwachten geursituatie omliggende veehouderijen

4.2.1. Achtergrondbelasting

Van de relevante veehouderijen rondom het plangebied hebben wij gedetailleerd onderzoek gedaan naar de geuremissie in de vergunde situatie. We hebben de situatie volgens de huidige milieuvergunning (of melding op grond van het Besluit landbouw milieubeheer) van deze veehouderijen in beeld gebracht. Met behulp van het rekenmodel V-Stacks Gebied hebben wij de huidige achtergrondbelasting berekend. De resultaten van de berekeningen hebben wij weergegeven op de kaart in bijlage 1. De geursituatie wordt uitgedrukt in termen van milieukwaliteit (goed, matig, slecht, etc.); zie paragraaf 3.6.

In de vergunde situatie (bijlage 1) is het leefklimaat ter plaatse van de geurgevoelige objecten in de directe omgeving van het plangebied 'zeer goed'. Het bestemmingsplan is gericht op de 'bollencultuur' en staat alleen grondgebonden veehouderij toe. De veehouderij aan de Oosteinderlaan 60 past met de vergunde 714 vleesvarkens (niet-grondgebonden) niet in dit bestemmingsplan en kan daarom niet uitbreiden. Hierdoor zal het leefklimaat zeker niet verslechteren.

4.2.2. Voorgroundbelasting

In de omgeving van het plangebied ligt een aantal veehouderijen dat met hun individuele geurbelasting van invloed kan zijn op de geurgevoelige objecten, die in de invloedssfeer van het plangebied zijn gelegen. Deze veehouderijen hebben wij weergegeven in onderstaande tabel. Overige veehouderijen zijn verder weg gelegen en zijn in dit onderzoek niet relevant.

Veehouderij	Type	Geuremissie (ou_E/s)
Oosteinderlaan 12	Melkrundvee	337,4
Oosteinderlaan 60	Vleesvarkens	16.422,0

Geuremissie van veehouderijen rondom locatie Ampèrestraat 4

De gegevens van de relevante veehouderijen hebben wij door middel van een dossieronderzoek achterhaald. Van de veehouderijen hebben wij de vergunde geuremissie weergegeven in de tabel. De vergunde geurcontouren van deze veehouderijen hebben wij weergegeven op de kaart in bijlage 2. De geurcontouren van de veehouderij aan de Oosteinderlaan 12 zijn dusdanig klein dat deze wegvallen ten opzichte van de geurcontouren van de veehouderij aan de Oosteinderweg 60. Daarom zijn deze contouren niet te zien op de kaart. Het door toedoen van de voorgrondbelasting leefklimaat ter plaatse van de omgeving van het plangebied is op zijn minst 'goed'.

De veehouderijen zou de veehouderij aan de Oosteinderlaan 60 de stallen vleesvarkens kunnen verplaatsen binnen het bouwblok. Voor de omgeving van het plangebied aan de Ampèrestraat is de meest ongunstige situatie als de stallen aan de zuidzijde van het bouwblok worden geplaatst. De geurcontouren behorende bij deze situatie hebben wij weergegeven op de kaart in bijlage 3. Ook in deze situatie is het leefklimaat door toedoen van de voorgrondbelasting op zijn minst 'goed'.

4.2.3. Vaste afstanden

De veehouderijen kunnen ook wat betreft vaste afstanden invloed op het plangebied hebben. Op de kaart in bijlagen 4 hebben wij de vaste afstanden van de omliggende veehouderijen in de vergunde situatie weergegeven. Het betreft de vaste afstanden van 50 en 100 meter rondom de stallen met dieren waarvoor in de Rgv geen omrekeningsfactoren zijn vastgesteld.

In de toekomstige situatie zouden de veehouderijen de stallen met dieren waarvoor in de Rgv geen omrekeningsfactoren zijn vastgesteld kunnen plaatsen of verplaatsen binnen het bouwblok. Voor de omgeving van het plangebied aan de Ampèrestraat is de meest ongunstige situatie als de stallen aan de zuidzijde van het bouwblok worden geplaatst. Deze situatie hebben wij weergegeven op de kaart in bijlage 5. De afstand tot de geurgevoelige objecten in de omgeving van het plangebied is veel groter dan 100 meter.

4.2.4. Geursituatie bestaande omgeving

De geurgevoelige objecten die in de invloedssfeer liggen van de nieuw te vestigen manege, bevinden zich in een gebied, waar de geurbelasting van bestaande veehouderijen heel beperkt is. Het leefklimaat is hier minimaal 'goed'. Diercategorieën waarvoor de vaste afstandseisen gelden worden gehouden op enkele malen meer dan de vereiste 100 meter. Bij de genoemde objecten is geen sprake van een situatie, die al zodanig zwaar belast is dat terughoudend zou moeten worden omgegaan met extra veehouderijen in de omgeving.

4.3. Geursituatie van de op te richten manege aan de Ampèrestraat 4

De nieuw op te richten manege aan de Ampèrestraat 4 moet onder meer ruimte bieden voor de stalling van 60 paarden. Manege Hillegom is een inrichting die niet valt onder het Besluit landbouw milieubeheer. In de manege zullen immers meer dan

50 paarden worden gehouden. Het al dan niet vallen onder het Besluit landbouw milieubeheer is overigens niet van invloed op de milieutoets.

Voor paarden zijn in de Rgv geen geuremissiefactoren vastgesteld. Op grond van de Wgv geldt, zonder geurverordening, een vaste minimaal aan te houden afstand van 100 meter tot geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en 50 meter tot woningen gelegen buiten de bebouwde kom. Deze afstand wordt gemeten vanaf een emissiepunt van de betreffende stalruimten tot de buitenzijde van een geurgevoelig object. Stallen voor paarden worden natuurlijk geventileerd. De ventilatieopeningen zijn doorgaans verdeeld over de gehele gevel aangebracht. In dit geval gaan wij dan ook voor de afstandsbeplanning uit van de gevel van de stalruimten.

Daarnaast geldt, ongeacht de ligging van de emissiepunten, een afstand van 50 meter van de gevel van elke stal tot de gevel van een geurgevoelig object dat is gelegen in de bebouwde kom. Het is niet mogelijk met een geurverordening deze minimaal aan te houden afstand (artikel 5, lid 1 Wgv) te wijzigen. In deze gebiedsvisie wordt daarom verwezen naar de afstanden vanaf een emissiepunt.

De mestopslag valt niet onder het toetsingskader van de Wet geurhinder en veehouderij. De geurgebiedsvisie en geurverordening zien niet toe op deze geurbron.

De afstand van een emissiepunt van het gewenste nieuwbouwplan (manege) tot de bestaande geurgevoelige objecten (bedrijfsgebouwen) moet meer bedragen dan 100 meter (huidige wettelijke eis), respectievelijk 50 meter (minimaal mogelijke afstandseis met een geurverordening). De geurgevoelige objecten maken onderdeel uit van het bedrijventerrein Horst Ten Daal. Volgens de definities in paragrafen 3.8 en 3.9 moeten de bedrijfsgebouwen op dit bedrijventerrein worden gezien als geurgevoelige objecten in de vorm van een bebouwde kom. Voor deze objecten geldt dus een aan te houden afstand van 100 meter.

Door de vestiging van de manege met emissiepunten binnen de wettelijk aan te houden afstand, is een goed woon- en leefklimaat bij de bestaande geurgevoelige objecten niet zeker. Met de huidige wet- en regelgeving kan het beoogde plan niet worden toegestaan, vanwege een ontoelaatbare geurhinder. De stallen van de op te richten manege moeten buiten de afstand van 100 meter vanaf geurgevoelige objecten op het bedrijventerrein of de delen van de percelen, waar oprichting van een geurgevoelig object mogelijk is, worden gesitueerd. Hierdoor kan een groot deel van het plangebied aan de Ampèrestraat 4 niet worden benut. Dit is te zien op de kaart in bijlage 6.

De Wet geurhinder en veehouderij biedt de mogelijkheid om de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt te verkleinen. Dit kan door middel van een gemeentelijke verordening. Hierbij geldt als voorwaarde dat de aan te houden afstand voor de bebouwde kom minimaal 50

meter moet bedragen (artikel 6, lid 3 Wgv). Als de vaste afstand voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom wordt gewijzigd naar 50 meter ontstaat theoretisch meer ruimte voor nieuwbouw in het plangebied, maar kan nog niet het volledige plangebied worden benut. Dit is ook te zien op de kaart in bijlage 6.

4.4. Afweging en keuze

Wij stellen voor de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten op het bedrijventerrein en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aan te passen van 100 naar 50 meter.

Deze aanpassing van de afstandseis past binnen de wettelijke bandbreedte. Bovendien gaat het slechts om enkele bedrijfsgebouwen op dit bedrijventerrein die daadwerkelijk binnen de oorspronkelijk aan te houden afstand van 100 meter liggen. Tussen de 100 en 50 meter vanaf het perceel dat bestemd zou moeten gaan worden voor de manege, gaat het om 16.142 m² bedrijfsterrein. Dit gedeelte van het bedrijventerrein hebben wij ingetekend op de kaart in bijlage 7. Van dit gedeelte van het bedrijventerrein is op dit moment 7.050 m² bebouwd (12 geurgevoelige objecten). De geurgevoelige objecten die binnen deze afstand (kunnen) liggen zijn relatief grote bedrijfshallen of bedrijfsruimten. Hierdoor verblijven daar relatief weinig mensen per m², in tegenstelling tot bijvoorbeeld een woonwijk. Het daadwerkelijk aantal geurhinderden zal daarom beperkt zijn.

In het verleden werd landelijk een afstand van 50 meter vanaf een paardenstal tot woningen van derden acceptabel geacht. Hierover was onder de wet- en regelgeving voor de Wet geurhinder en veehouderij vaste jurisprudentie beschikbaar (onder andere AbRvS E03.96.0423, E03.96.0052 en E03.95.2002). Verder moesten in die tijd bedrijfsgebouwen wel beschermd worden tegen geurhinder, maar de mate waarin mocht minder zijn dan in het geval van woningen. Dit onderscheid maakt de Wgv niet meer. Deze wet kent geen onderscheid in soort geurgevoelige objecten. De Wgv staat wel toe dat voor bepaalde gebieden een andere afstand wordt vastgesteld. Het voorgaande duidt er wel op dat in een gebied, waar zich alleen bedrijfsgebouwen als geurgevoelige objecten voordoen een lagere bescherming tegen geurhinder (en dus een verkleining van de afstandseis) acceptabel is. Op veel plaatsen in het land blijkt ook in de praktijk dat zeker tot afstanden van 50 meter van het houden van paarden geen onacceptabele hinder optreedt. Het bouwplangebied aan de Ampèrestraat krijgt een specifieke bestemming, waardoor alleen paarden gehouden kunnen worden. Een andere veehouderij kan hier dus niet gevestigd worden.

De omgeving ondervindt geen geurhinder van andere veehouderijen, zowel nu als in de toekomst. De geurbelasting ter plaatse is zeer laag, zodat een (zeer) goed leefklimaat heerst.

Gelet op het voorgaande achten wij de geursituatie, ook bij een kleinere afstand acceptabel. Met het aanpassen van de afstand voor geurgevoelige objecten in de bebouwde kom in het gebied dat bestemd is als bedrijventerrein van 100 naar 50

meter achten wij gelet op het voorgaande een voldoende mate van bescherming tegen geurhinder geboden. Als sprake is van een bebouwde kom moet de afstand minimaal 50 meter blijven bedragen. Als in de toekomst zou blijken dat bedrijventerreinen niet als bebouwde kom behoeven te worden aangemerkt, zou de afstand voor het gebied (voor zover sprake is van geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom) 25 meter kunnen bedragen. Ook een afstand van 25 meter (als zou blijken dat toch geen sprake is van een bebouwde kom) achten wij aanvaardbaar. Zoals eerder in dit rapport is vermeld, achten wij het gelet op de huidige omstandigheden niet waarschijnlijk dat de geurgevoelige objecten op het bedrijventerrein niet tot de bebouwde kom behoeven te worden gerekend. Maar voor het geval dit in de toekomst toch zou blijken (op grond van nieuwe jurisprudentie) adviseren wij toch ook de afstand voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom te wijzigen van 50 naar 25 meter.

De afstand tussen de paardenstal en geurgevoelige objecten op het bedrijventerrein moet (na aanpassing van de wettelijk aan te houden afstanden) 50 meter zijn, ervan uitgaande dat deze geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom zijn gelegen.

5. CRITERIA BIJ HET BEPALEN VAN EEN ANDERE WAARDE

5.1. Inleiding

In het voorgaande is voor de plangebieden in Hillegom het eerste criterium (de huidige en te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in een gebied) van artikel 8 Wgv afgewogen (zie onder 2.4). Ook is hierbij criterium d, namelijk de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied betrokken. De overige twee criteria waarmee rekening moet worden gehouden zijn in de volgende paragrafen beschreven.

5.2. Belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging

Bij het opstellen van een gemeentelijke verordening op basis van de Wgv moet het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging worden betrokken. Met het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging wordt bedoeld dat afwenteling van de verontreiniging op een ander milieucompartiment moet worden voorkomen. Hierbij moet een hoog niveau van bescherming voor het milieu in zijn geheel worden bevorderd. Bij het opstellen van een gemeentelijke verordening moet derhalve niet alleen worden gekeken naar de geursituatie, maar ook naar de gevolgen daarvan voor andere milieucompartimenten (zoals ammoniak, geluid, energie en dergelijke). De geurgebiedsvisie en verordening hebben op zichzelf geen invloed op de gevolgen voor de andere milieucompartimenten. Voordat de activiteiten mogelijk zijn zal een milieuvergunning moeten worden verleend. In deze procedure zal worden gewaarborgd dat de overige gevolgen voor het milieu acceptabel zijn.

5.3. Noodzaak van een even hoog niveau van bescherming van het milieu

Bij het opstellen van een gemeentelijke verordening op basis van de Wgv moet verder de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu worden betrokken. Een even hoog niveau van de bescherming van het milieu wil zeggen dat het bereikte niveau van bescherming door het stellen van algemene regels in plaats van individuele regels even hoog moet zijn als in het geval van een toets aan de individuele regels. Bij het opstellen van een verordening worden geen generieke regels gesteld die individuele regels vervangen. Het beschermingsniveau voor de toepassing van de individuele regels wordt aangepast.

Deze wijziging is alleen van invloed op de directe omgeving van de gewenste locatie voor de manege. De invloed van de manege is buiten de (oorspronkelijke) afstand van 100 meter niet meer merkbaar. Hiermee wordt gewaarborgd dat voor het milieu in zijn geheel een tenminste gelijkwaardig niveau van bescherming is gewaarborgd in vergelijking met de situatie waarin alle bedrijven individueel en zonder verordening zouden worden beoordeeld.

Deze geurgebiedsvisie met de gemeentelijke afweging resulteert in een andere afstandseis, die past binnen de wettelijk bepaalde grenzen. Verder moeten bij een

veehouderij de beste beschikbare technieken worden toegepast (verplicht op grond van de Wet milieubeheer). Het voorgaande geeft voldoende waarborgen dat voor het milieu in zijn geheel een ten minste gelijkwaardig niveau van bescherming is gewaarborgd, in vergelijking met de situatie waarin alle bedrijven individueel zouden worden beoordeeld.

6. CONCLUSIE

Gelet op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en het leefklimaat rondom het plangebied in Hillegom is het wenselijk om andere afstanden vast te stellen dan die in de Wgv zijn opgenomen. Uit een beschouwing van de criteria die zijn opgenomen in artikel 8 van de Wgv blijkt dat het vaststellen van andere afstanden in een gemeentelijke verordening mogelijk is.

In de geurgebiedsvisie is rekening gehouden met de huidige en toekomstige geursituatie. Het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging wordt niet geschaad en een even hoog niveau van bescherming wordt bereikt. Voor het plangebied stellen wij een aanpassing in vaste afstanden (als bedoeld in artikel 4, lid 1 onder a van de Wet geurhinder en veehouderij) voor.

Wij stellen voor om voor het gebied bedrijventerrein Horst Ten Daal de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten gelegen in een bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aan te passen van 100 naar 50 meter.

Wij stellen verder voor om voor het genoemde gebied de afstand die moet worden aangehouden tussen geurgevoelige objecten, voor zover gelegen buiten een bebouwde kom en een dierenverblijf waarin dieren worden gehouden waarvoor geen emissiefactor geldt aan te passen van 50 naar 25 meter.

De andere afstanden biedt meer ruimte voor het vestigen van een manege in het beoogde plangebied. De andere afstanden leveren geen extra ontwikkelings- of uitbreidingsmogelijkheden op voor de omliggende veehouderijen.